
Premiera Cankarjeve komedije Za narodov blagor

RADIO SLOVENIJA 1, 10.01.2020, **DOGODKI IN ODMEVI**, 15.50

ROK KUŽEL (voditelj): Na velikem odru Mestnega gledališča Ljubljanskega so sinoči uprizorili eno od zgodnejših del Ivana Cankarja, komedijo Za narodov blagor. Napisal jo je leta 1901 na Dunaju in jo imenoval satirična farsa. Z besedami režiserja Matjaža Zupančiča.

MATJAŽ ZUPANČIČ (režiser): Tukaj napada, kritizira, smeši vse po vrsti, vse tiste, ki za temi velikimi besedami o narodu, narodovem blagru, narodovih idealih pravzaprav skrivajo popolnoma zasebne pritlehne interese. Ena od ključnih replik v tej igri danes ne rabimo značajnosti, rabimo kapital.

ROK KUŽEL (voditelj): Premiero si je ogledala Staša Grahek.

STAŠA GRAHEK (novinarka): Prav kapital v bodoči bogatega Gornika, Primoža Pirnata, ki nič hudega sluteč pride med podjetne rojake, je sunek, ki zažene dogajanje. Oblikujeta se tabora. Ne toliko zaradi nasprotnih političnih idej kot po volji močnih posameznikov. Obojim je skupna zlagana, zgolj deklarativna privrženost narodu. Grozd, Lotos Vincenc Šparovec in Gruden, Uroš Smolej, si prizadevata, da bi Gornika kor hkratno utelešenje kapitala in svete preproščine, dobila na svojo stran. Prvi kot vabo uporabi svojo mlado nečakinjo, drugi kar ženo. Kot pes med keglje se v načrte vmeša žurnalista Ščuka, igra ga Matic Lukšič, ki nastopi kot kritik politične nenačelnosti, a ostane kot nosilec etične ideje bolj ali manj šibek lik. Prepričljivejša je v uprizoritvi vloga ljudstva. Predstavljajo ga štiri ženske v rdečih kombinezonih z metlami, ki v učinkoviti koreografiji Sinje Ožbolt izražajo socialno nelagodje in komaj zadrževan upor. Vseeno je uprizoritev najmočnejša v komičnih prizorih, med katerimi je nenadkriljiv tisti, ko na predimenzionirani meščanski zofi, ta je pravzaprav osrednje prizorišče, Grudnova Iva Krajnc Bagola zapeljuje nerodnega Gornika. Zupančičeva uprizoritev je spoštljiva in preiščljena odrska interpretacija besedila mojstra, čigar besede, stavki tudi več kot sto let po nastanku niso izgubili teže, skozi usta igralcev v uprizoritvi pa zvenijo presenetljivo živo in sveže.